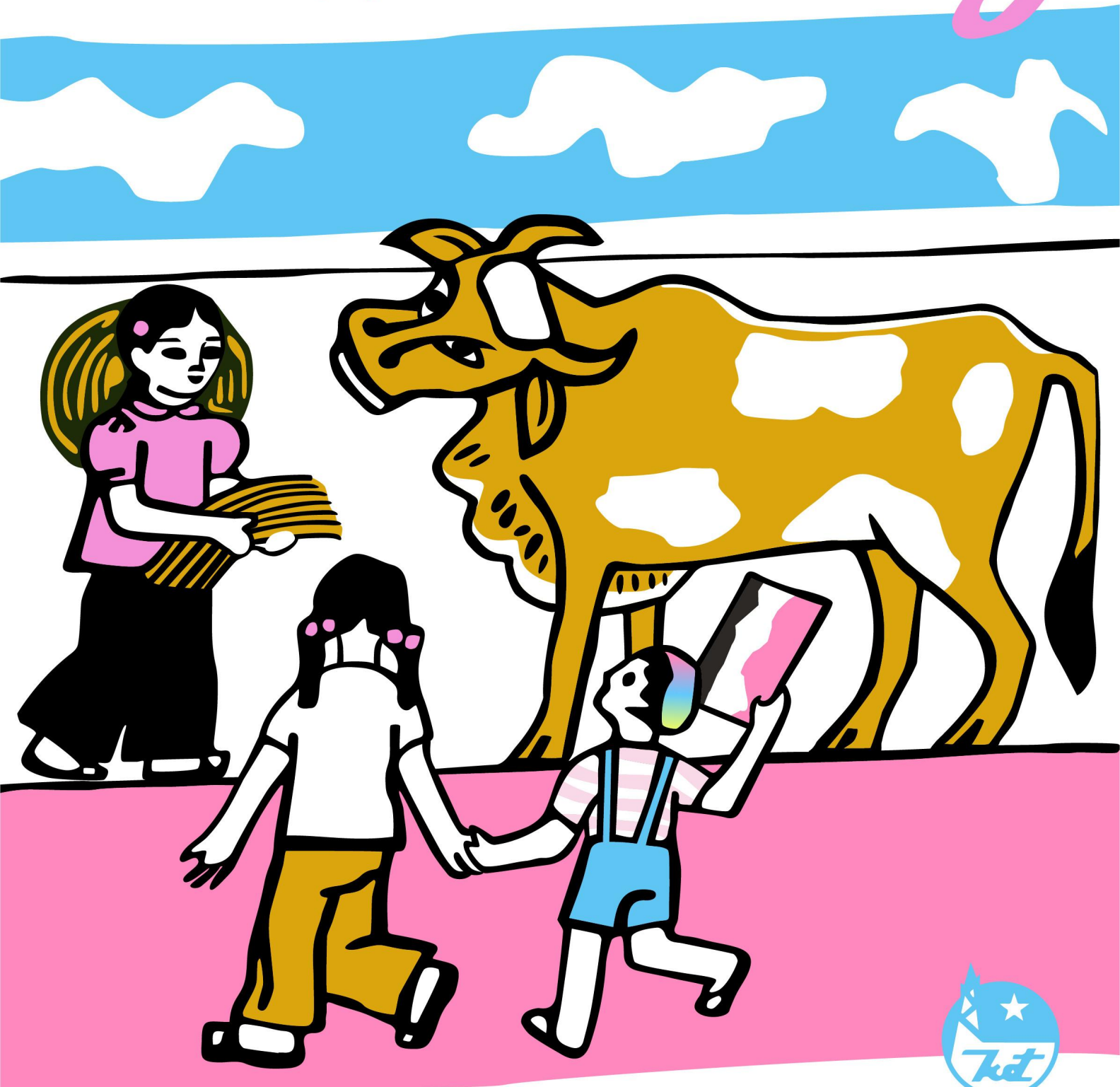

CHỦ BÒ

mũ trắng

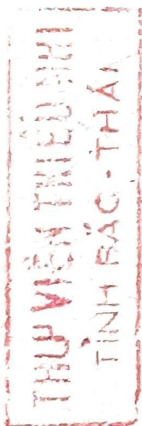

KIM ĐÔNG

NHIỀU TÁC GIẢ

CHÚ BÒ MŨ TRẮNG

Bìa và minh họa của NGUYỄN THỊ HIỀN

01713

02036

~~3525~~ 1622-86

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG — HÀ NỘI 1977

BỒ TÔI

Ở khu tập thể này, chúng tôi rất hay nói chuyện về bồ. Đứa nào cũng có bồ, lớn nhất, khỏe nhất và giỏi nhất. Nhưng có lẽ trên thế giới này chẳng có người bồ nào giống người bồ nào. Thật đây, như bồ Nga chẳng hạn, lúc nào bác ấy cũng vác máy đi quay phim ở các nơi. Lần nào về, bác cũng cho chúng tôi quà. Khi thì đây một túi toàn vỏ sò, vỏ hên, khi là hàng trăm chiếc lông nhím nhọn hoắt như mũi tên. Bồ Quân là thợ điện. Bác ấy thắp sáng cho cả thành phố đây. Bồ Quân có hẳn một chiếc thắt lưng da rất dài, với cả đôi găng bảo hiểm to ơ là to nữa. Bồ Thắng là thợ hàn. Bác ấy không hề sợ lửa. Mà này, bác ấy có chiếc kính rất hay nhé! Còn bồ bạn Hòa có thể xây những ngôi nhà cao chót vót. Hòa kể là những hôm trăng sáng như đêm Trung thu chẳng hạn bồ Hòa có thể nói chuyện với cả chú cuội, nhìn thấy cả cây đa nữa. Các bạn bảo có nên tin không? Hôm nào chúng tôi phải hỏi bồ Hòa mới được.

Còn bỏ cái Lan toàn in sách. Sách của chúng tôi đọc đều do nhà máy bỏ Lan in! Bỏ Hùng làm ở nhà máy văn phòng phẩm Hồng Hà. Ở đây chuyên môn sản xuất bút chì, bút máy, thước kẻ, mực... rất nhiều thứ.

Đây là bỏ các bạn tôi. Còn bỏ tôi à? Bỏ tôi cũng là công nhân, nhưng công nhân lái xe hăm hoi. Ô-tô của bỏ tôi rất cao, rất to. Bỏ tôi gọi là xe « Din » — có lẽ vì nó hay kêu « din, din ». Bỏ tôi toàn chở xi-măng lên những miền đồi núi xa tít tắp. Mỗi chuyến đi như thế, bỏ tôi thường vắng nhà ba, bốn ngày. Khi về quần áo tay chân bỏ tôi toàn một màu xi-măng. Bỏ nhắc bỗng tôi lên đúng mười lần mới thôi. Tôi rất khoái được úp mặt vào hai bàn tay to lớn của bỏ. Không hiểu sao tôi thấy mùi xi-măng rất thơm. Có lần tôi hỏi bỏ:

— Bỏ ơi, « Din » cũng leo núi được hả bỏ ?

Bỏ tôi mỉm cười, vuốt đầu tôi:

— Đây là những quả đồi rất cao con ạ. Đồi như chiếc bát úp xuống thềm này này, nhưng mà to, to ghê lắm. Đường ở lưng đồi, vòng từ quả này sang quả khác...

Bỏ tôi kể có những cái dốc rõ dài, lên đến đỉnh dốc cũng phải bằng từ đây về quê tôi cơ mà. Còn đứng trên đây mà nhìn xuống thì tuyệt nhất trần đời! Ở tít dưới chân núi là thung lũng. Nhà chỉ bằng hộp phấn, còn ruộng đồng nom chẳng khác gì trang giấy xanh kẻ ô vuông, như từ trên máy bay nhìn xuống ày.

— Bô ơi! «Dìn» cũng leo núi được hờ bô?

Giữa đường cũng có thể gặp những dòng suối mát lạnh như nước đá từ trong núi chảy ra, trong vắt. Nhưng thích nhất vẫn là mùa mơ. Khắp nơi, hoa mơ nở trắng xóa. Lái ô-tô mà cứ như là bay trên mây vậy, khoái lắm!

Bồ tôi còn kể rất nhiều. Bồ tôi bảo ở trên ấy đang cần xi-măng để xây các nông trường chè, thuốc lá, cà-phê...

— Thề bao giờ xong hả bồ?

— Chỗ này xong, chỗ khác lại bắt đầu, con thầy bồ bạn Hòa đây, có bao giờ chú ấy nghỉ xây nhà đâu.

— Nhưng đến lúc con lớn bằng bồ cờ mà?

Bồ tôi ôm tôi vào lòng, cười rất vui:

— Đến lúc ấy còn cần nhiều xi-măng con ạ. Đất nước mình cần nhiều xi-măng lắm. Thề con cũng muốn lái xe à?

Đúng các bạn ạ, tôi rất thích lái xe như bồ tôi. Khi nào lớn, tôi sẽ chở xi-măng lên một nơi nào đó rất xa, xa nhất ấy. Ở đây đang cần xi-măng để xây những khu nhà cao chót vót, những trường học, nhà máy và nông trường. Nơi nào thì tôi chưa biết, tôi sẽ hỏi bồ tôi ngay tối hôm nay. Nhưng nhất định tôi sẽ là người lái xe chở xi-măng, xe « Din » ấy, hết như bồ tôi.

NGUYỄN THỊ XUYỀN

...tôi rất thích lái xe như bồ tôi.

BÀN TAY MẸ

Ai cũng có hai bàn tay. Bàn tay nào cũng đẹp, cũng quý.

Bàn tay ông trồng hoa, bàn tay bà may vá, bàn tay bố khỏe nhất nhà, bàn tay chị Hòa gấp đồ chơi rất khéo... Bình yêu tất cả những đôi bàn tay. Nhưng yêu nhất vẫn là đôi bàn tay của mẹ. Điều « bí mật » ấy Bình chỉ nói với Yên, bạn thân nhất của Bình. Nhưng Yên tưởng tay mẹ Bình trắng lắm, đẹp lắm. Không đâu, tay mẹ không trắng đâu. Tay chị Hòa với tay Bình còn trắng hơn cả tay mẹ. Bàn tay mẹ rám nắng, các ngón tay gầy gầy, xương xương... Mỗi khi nghĩ đến đôi bàn tay của mẹ, Bình lại thấy rất rõ những đường gân nhỏ chạy ngoằn ngoèo. Bình gọi đây là những sợi chỉ thêu màu xanh. Bao giờ cũng thế, Bình rất thích áp hai bàn tay của mẹ vào má. Hai bàn tay xoa vào má cứ ram ráp, ram ráp, nhưng không hiểu sao Bình rất thích.

Có lần Bình hỏi mẹ:

— Mẹ ơi, sao tay con trắng, còn tay mẹ đen thề?
Mẹ chỉ cười, nhìn Bình âu yếm.

Nhưng đây là dạo Bình còn bé. Bây giờ Bình đã học lớp Hai. Bình biết vì sao tay mẹ rám nắng rồi. Hằng ngày, đôi bàn tay của mẹ phải làm biết bao nhiêu là việc! Nhất là những đợt bỏ đi công tác hai ba tháng liền, ông, bà đã già yếu, chị Hòa và Bình còn bé nên bao nhiêu việc ở nhà đều do đôi bàn tay của mẹ làm hết. Đi làm về mẹ lại đi chợ, đong gạo, gánh nước, nấu cơm, tắm cho hai chị em Bình, giặt một chậu quần áo đầy... Buổi trưa mẹ hay tranh thủ chẻ củi. Chắc mẹ mệt lắm. Bình thấy áo mẹ ướt đầm mồ hôi. Thề mà mẹ vẫn cười, rất tươi, mẹ còn hát nữa. Nhưng đừng tưởng mẹ không buồn bao giờ. Mỗi lần Bình mãi chơi ngoài nắng bị sốt, mẹ rất buồn đấy. Suốt đêm mẹ cứ ngồi bên Bình. Thỉnh thoảng mẹ lại đặt bàn tay lên trán nóng như lửa của Bình. Bàn tay mẹ sao mà mát thề, sao mà êm thề! Bình cò ăn hết bát cháo, cò uống thuốc thật ngoan để mẹ khỏi buồn, khỏi lo vì Bình.

Mỗi lần Bình ôm lại thấy bàn tay mẹ như nổi thêm một sợi gân xanh, như cứng hơn vì phải làm thêm việc...

Năm nay chị Hòa học lớp Bốn, Bình học lớp Hai, chị Hòa đã nấu được bữa cơm chiều, rửa bát và tự giặt lấy quần áo. Có hôm mẹ bận, chị Hòa còn giặt cả quần áo cho Bình nữa. Còn Bình, sáng nào cô học sinh lớp Hai ấy cũng quét nhà, quét sân, rửa ấm chén và cho gà ăn. Nhiều hôm, Bình còn rửa rau, vo gạo

— Con gái mẹ ngoan quá!

tinh tươm để mẹ đi làm về chỉ việc nấu cơm nữa là xong. Bình muốn trưa nào mẹ cũng được nghỉ, tối nào mẹ cũng được đi ngủ sớm. Bình muốn đôi bàn tay của mẹ không phải vất vả nhiều nữa...

Có hôm mẹ đi làm về thấy Bình đang nhóm bếp đặt ấm nước, mẹ ôm Bình vào lòng, âu yếm nói:

— Con gái mẹ ngoan quá!

Bình áp hai bàn tay của mẹ lên má như hồi còn bé tí. Bỗng Bình thấy hai bàn tay mẹ mềm hơn, đỡ ráp hơn trước. Cái chai ở ngón tay út không còn nữa. Những đường gân cũng đỡ nổi rõ hơn. Yêu quá, thương quá, đôi bàn tay của mẹ — đôi bàn tay rám nắng, các ngón tay gầy gầy, xương xương đầy tridu mền...

NGUYỄN THỊ XUYỀN

NGÀY SẮP XA CÔ

Lớp Ba C bước vào năm học được gần ba tháng, bỗng có tin: cô Nhân chuyển sang trường mới.

Lớp Ba C âm ỨC lăm, liền kéo đèn hỏi cô Nhân. Đèn khi cô Nhân bảo đúng thì mặt đĩa nào đĩa ấy ỉu xiu xiu. Cái Hợp, cái Lành với cái Toàn chưa chi mắt đã đỏ hoe. Như mọi lần thế nào Quyết cũng trêu đèn lúc chúng nó bật cười lên mới thôi. Nhưng hôm nay chẳng đĩa nào nói lầy một câu...

— Chúng mình tặng cô cái gì làm kỷ niệm chứ. Cuối cùng, Liệu, lớp trưởng, bật lên nói.

— Ừ nhỉ — Tất cả như sức tỉnh, cùng thốt lên: « để cô nhớ mãi lớp Ba C của chúng mình ».

* *

Hôm nay, cả lớp Ba C đều đi học sớm. Đĩa nào cũng mang đèn lớp một thứ tự mình làm lầy.

Hợp cho các bạn xem chiếc khăn mùi soa nó mới thêu xong chiều qua. Hợp thêu một bông hồng thật xinh ở giữa khăn. Còn điểm thì nó móc bằng chỉ trắng, rất đẹp.

Quyết nổi tiếng làm thủ công khéo nhất trường. Nó tặng cô cái chụp đèn bằng bìa xanh mà nó hí hoáy gấp đi gấp lại cả ngày hôm qua. « Để cô soạn bài buổi tối cho sáng » — Cứ nghĩ thế, Quyết lại thấy vui vui.

Còn « họa sĩ » Liệu vừa giờ ra bức tranh của mình, các bạn đã chạy cả lại. Chúng nó tằm tắc khen: « Giỏi quá! Giỏi quá! Cô đang giảng bài đây này. Cô mặc áo xanh. Nom cô hiền quá. Như là cô hơi cười cười ấy, phải không Liệu? Còn đây là cái Hòa, cái Hợp, cái Bình, cậu Thắng, cậu... ơ! Mĩnh, đúng mình đây này! Kia, cậu Quyết đang quay xuống nói chuyện với bàn sau, « Đúng tử » nhé! Đủ cả lớp mình. Cô sẽ nhớ hết cho mà xem! » Cứ thế, cả lớp chuyển tay nhau xem bức tranh màu của Liệu.

Cái Lành đèn, tay cầm chiếc phong bì in hình lăng hoa. Ngoài phong bì nó viết nắn nót: « Kính tặng cô bài thơ em làm ». Nhưng bài thơ như thế nào thì Lành nhất định không cho các bạn xem. Nó nói về bí mật: « Chỉ mình tớ với cô biết thôi! » và Lành nhớ mỗi câu thơ cuối cùng trong bài thơ:

Điểm mười đẹp dễ ước mơ

Công cô dạy dỗ bao giờ em quên !

... « Họa sĩ » Liệu vừa giờ ra bức tranh...

Cô đèn. Cả lớp đứng lên đều tằm tấp. Cô bảo tất cả ngồi xuống, rồi nói:

— Các em, hôm nay là buổi học cuối cùng, cô muốn tâm sự với các em đôi lời. Từ mai, cô giáo mới sẽ dạy các em. Trước khi xa lớp, cô tha thiết mong tất cả các em đều học chăm, học giỏi, nhất là những em kém phải thật cò gắng. Có như vậy cô mới yên tâm. Các em có quyết tâm không?

— Có ạ! Cả lớp đồng thanh hứa với cô.

Riêng Bình, Bình vẫn ngồi im, không nói. Bình học kém nhất lớp. Từ đầu năm, chưa bài tập đọc nào Bình đọc trôi chảy, chưa bài thuộc lòng nào Bình thuộc cả bài. Có một lần cô nói trước lớp là cô rất buồn vì Bình học kém.

Thầy Bình không trả lời cô, Lành — ngồi cạnh Bình giận Bình lắm. Lành biết Bình là chị cả, mẹ lại ốm nên không có nhiều thời gian để học, nhưng lẽ nào... « Bình không biết cô buồn vì Bình à? » Lành muốn nói ngay với Bình câu ấy nhưng nó bỗng thầy mắt Bình như ngàn nước...

Khi cô vừa giờ sổ điểm ra, định gọi đọc bài thì Bình giơ ngay cánh tay lên. Cô mỉm cười gọi Bình. Nó đứng dậy bình tĩnh đọc bài. Cả lớp hồi hộp lắng nghe. Bình đọc một mạch, không hề vấp vấp một chữ, khác hẳn với mọi ngày.

— Hay quá!

Bình giơ tay lên.

— Thuộc lòng!

— Nhất rồi!

Những tiếng reo bật lên. Những cái nhìn triu mến. Cô nhẹ nhàng đặt tay lên vai Bình, dịu dàng nói:

— Cô sẽ ghi vào vở của Bình điểm mười đẹp nhất!

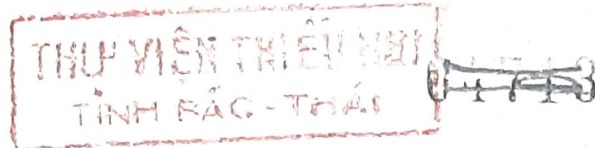
Mặt Bình đỏ ửng lên. Nó nói lí nhí:

— Thưa cô, em xin tặng cô điểm mười đầu tiên để làm kỷ niệm ngày xa cô. Em sẽ cố gắng học tập tốt để cô yên tâm và cô giáo mới vui lòng.

Cô cảm động nhìn Bình và nhìn cả lớp triu mến.

NGUYỄN THỊ XUYỀN

02036

CHUYỆN CON VÀNG CỦA EM

Nhà chú Dương có đàn chó con rất đẹp. Chú đã hứa cho em một con để nuôi. Chó chưa thôi bú, nhưng thấy em thích quá chú bảo cũng có thể mang về cho ăn cơm nó sẽ quen dần.

Em mừng lắm, chọn ngay con bé xinh nhất có bộ lông vàng mượt mà. Vừa mang về, em lấy cơm vào đĩa, nhưng nó chỉ giương mắt nhìn. Chắc nó còn no. Em lấy dây buộc cổ nó lại, nếu không nó chạy mất. Em vuốt ve cái đầu tròn trịa, hai cái tai bé xíu cúp xuống của con Vàng. Nó ngước đôi mắt đen hiền lành nhìn em.

— Từ nay mày ở đây, tao sẽ gọi mày là Vàng, hiểu chưa? Con chó vẫy vẫy cái đuôi vàng hoe, như tỏ ý hiểu. Sợ con Vàng đau, em lại cởi dây buộc cổ nó ra. Em vui vẻ khoe với mẹ:

— Nó hiểu con nói đây mẹ ạ!

Mẹ em mỉm cười:

— Thề thì để nó đây, con đi học bài đi.

...chọn ngay con xinh nhất.

— Vàng ạ.

Em lấy sách đặt lên bàn. Con Vàng đứng giữa nhà, nghiêng đầu nhìn em. Nó đang xem em học thề nào đây. Rồi nó chạy ra gác hai chân trước lên bậc cửa. Chắc nó muốn nhìn ra sân. Em vừa đọc xong đầu bài toán, thì không thấy nó đâu nữa. Em chạy bỏ ra cửa, thấy ngay con Vàng đang cắm cổ chạy về phía nhà chú Đương. Dưới gốc mít, đàn chó con đang đùa nghịch. Nó chạy vào giữa bầy, miệng hực hặc như báo hiệu gì.

Em vừa chạy tới gần, cả đàn ủa đèn, những cái mõm xinh xinh đua nhau sủa ầm ĩ. Chó mẹ vội từ trong nhà chạy ra. Nhận ra con, nó khẽ vẫy đuôi, sủa mảy tiếng gọi con. Con Vàng lon ton chạy đèn, rúc vào bụng mẹ trước tiên. Chó mẹ nằm nghiêng, khẽ đưa chân sau cào cào trên cái đầu tròn bé bỏng của con Vàng.

Đèn trưa chú Đương đi làm về. Biết chuyện, chú định bụng ít lâu nữa con Vàng lớn chú mang lên cho em. Nhưng thấy em năn nỉ muốn bắt về cho được, chú đành chiều em, chú bảo:

— Con Vàng còn bé quá, muốn đem về cháu phải lấy dây buộc vào cổ nó, tập cho nó quen dần.

Đành phải làm thế vậy! Em buộc sợi dây tròn cổ nó vào chân giường. Đĩa cơm trộn rất ngon ngay trước mặt, nó cũng chẳng ăn. Nó đi loanh quanh, kéo cả sợi dây, rồi vùng vằng, rít lên ăng ăng.

Em vuốt ve bộ lông vàng, ăn cái mồm nhỏ của nó vào đĩa cơm. Nó rụt cổ lại, khịt khịt cái mũi ướt. Em cố làm cho nó hiểu rằng em rất thích nó, rất chiều nó. Nhưng con chó buồn bĩnh chẳng cần hiểu gì cả. Nó cứ nhả cái mồm lại, cần nhả một cách bức tức.

— Con phải đi học bài đi thôi. Nếu con cứ loay hoay với con chó nữa, thì mẹ sẽ mang trả cho chú Dương đây! — Mẹ em nói và nghiêm nghị nhìn em.

Em sợ mẹ trả chó nên đành phải buộc luôn con chó vào chân bàn học. Cứ viết được vài dòng, em lại cúi xuống giật giật cái dây, ra hiệu cho nó im đi. Nó im dần rồi không kêu nữa. Nó nằm sấp xuống sàn, kê cái mồm nhỏ lên hai chân trước, vẻ đang nghĩ ngợi điều gì. Thề là nó đã quen rồi!...

Em chợt rụt chân lại. Con Vàng rụt rè ngược mắt nhìn em như dò hỏi. Nó nhẹ nhàng thè lưỡi liếm liếm vào ngón chân cái của em. Em bật cười khanh khách. Mẹ đang khâu áo ở giường, ngạc nhiên nhìn em:

— Con cứ cười đùa thề thì học sao được?

Em giơ ngón chân đỏ hồng lên:

— Con Vàng nó cứ liếm chân con mẹ ạ. Buồn quá.

Mẹ dịu nét mặt, mỉm cười:

— Nó nhớ mẹ nó đây. Khó thân, con bắt nó sớm quá. Đáng lẽ phải để nó thôi bú đã, rồi hãy bắt thì hơn.

Em ngồi xuống, ngẩn người nhìn con Vàng. Nó đứng yên, hơi nghiêng đầu, hếch cái mũi ướt lên. Đôi mắt tròn bé như hai hòn bi đen đen, long lanh như

Nó dừng yên, hơi nghiêng đầu.

có nước. Nó ngược nhìn em râu rĩ. Ôi, hóa ra nó nhớ mẹ nó quá nên không muốn ở đây với em. Nó thích được ở với mẹ, với anh em của nó. Thảo nào, lúc sáng cả đàn chó bênh con Vàng, không muốn để em bắt nó đi.

Ôi, những con chó con cũng khôn đến thế. Nhưng nó lại chẳng khôn hơn một tí nữa để biết là em quý nó thế nào!

Em đành buồn râu mang con Vàng trả cho mẹ nó. Nó vui mừng vẫy đuôi, chạy vào giữa đàn chó con đang lùn cùn đùa với những cái lá mít rụng trước sân.

NGUYỄN THỊ THANH

EM SAO XANH

Nhà Liên ở tầng hai. Cái cửa sổ chiếm gần hết bề ngang gian phòng lúc nào cũng mở rộng. Buổi tối, cơm nước xong, hôm nào cũng thế, mẹ nằm nghỉ với chị em Liên độ nửa tiếng. Thề là đủ mọi thứ chuyện lý thú trên đời.

Nằm trên giường, nhìn hắt lên qua khung cửa sổ, bao giờ Liên cũng vẫn thấy khuôn trời vuông vẫn ấy. Chỉ có màu là luôn thay đổi. Nhưng, khuôn trời quen thuộc quá đến nỗi Liên có thể đoán được rất đúng màu sắp đến của nó. Sáng sớm, chưa cần mở mắt, Liên đã biết nhất định là... trời nắng. Thử mở mắt ra xem nhé. Đúng mà. Lại nhắm mắt vào, lăn qua lăn lại vài vòng. Lúc sắp dậy tập thể dục, Liên lại biết ngay là bây giờ thì trời hồng. Quả nhiên, không sai. Rồi lúc nào nó sẽ xanh biếc mắt mèo, lúc nào vàng như tơ nõn, lúc nào đen mịn như nhung... Liên đều đoán đúng cả. Màu nào Liên cũng thích, chỉ không

thích, rất không thích có mỗi điều: cái khuôn trời vuông vắn ấy, lớn là thế mà tôi nào cũng chỉ có mỗi một ngôi sao!

Mẹ thì mẹ thích lắm. Ngôi sao quả có đẹp thật: rất to, xanh óng a óng ánh, xanh biếc màu viên ngọc hạnh phúc trong chuyện cổ tích lại luôn luôn nhấp nháy cứ như là ánh sáng xanh lửa hàn luôn tóe ra, tóe ra. Mẹ đã kể bao nhiêu chuyện về ngôi sao xanh đẹp tuyệt trần ấy. Mẹ bảo đó là hành tinh bảo vệ quả đất...

Một hôm Liên thấy ngôi sao Xanh sa xuống, rón rén từng bước vào nhà Liên, cất giọng rụt rè:

— Chị Liên ơi, cho em chơi với!

— Ai đây? À sao Xanh đây à? Sao? Lại muốn xuống chơi với tớ cơ à? Mẹ tớ bảo: Ấy ở trên trời sướng lắm cơ mà!

— Sướng thì có sướng. Nhưng chỗ chị vui hơn. Ở chỗ em có mỗi một mình buồn buồn là. Em chả biết chơi với ai được!

— Vô lý. Mẹ tớ bảo ấy bạn cùng mây gió, hàng xóm với Mặt trăng, Mặt trời, thường chơi tròn trĩnh với sao Kim, sao Hỏa kia mà!

— Đúng là có các bạn ấy đấy, nhưng chị biết không, cái Mây thì uể oải, cả đời cứ lơ lơ như người ốm dờ. Cái Gió thì lười, chỉ mãi rong chơi suốt ngày. Còn lão Mặt trời với lão Kim, lão Hỏa thì đèn ghê

Liên thấy ngôi sao xanh sà xuống.

chết, lúc nào cũng trợn trừng trợn trạc, nhán nhán nhỏ nhỏ phát khiếp lên. Chỉ được mỗi cái Tráng, tính nết dịu dàng, nhưng em cũng ít khi được gặp mặt nó. Thề là em cứ thui thui có mỗi một mình. Đây chị vẫn thấy đây chứ gì? Em buồn lắm (Liên nghe sao Xanh sụt sịt). Nhiều hôm (sao Xanh phụng phịu) nhòm qua cửa sổ thấy mẹ chị, với chị Lan, với chị chụm đầu giải đồ ở báo Thiều niên, thỉnh thoảng lại cười phá lên, em buồn phát khóc lên được ấy. Có hôm em nhòm trộm thấy chị và các bạn tập múa rước ảnh Bác Hồ, em thèm quá, các chị có Đội thích thật; em cũng thích tập vẽ, tập hát, cuộc đất trồng rau với chị nữa cơ. Chị cho em chơi với nhé; đi, chị ừ đi; cái gì chưa biết, em chỉ xem thôi, bao giờ biết, em mới làm, em không làm hỏng đâu mà lo; nhá, chị ừ đi nào!

Sao Xanh năn nỉ cứ làm như chị Liên khó tính lắm ấy. Bạn nào mà Liên chả chơi? Chỉ sợ bạn có tính hay dối, bạn giận thôi. Chứ Liên có giận bao giờ? Liên « ừ » ngay. Liên muồn chạy vào lấy phần bánh quy mẹ cho, chia cho sao Xanh một nửa.

Nhưng ồ, sao thề này nhỉ? Liên ra sức chạy, cò sải bước thật dài chạy mà không chạy được. Chân cứ rúu lại, chân nọ đá vào chân kia. Liên gọi mẹ rồi rít.

Bỗng, Liên thấy mẹ ôm ngang lưng vừa lay vừa gọi:

— Liên, Liên, cái gì thề con? Mẹ đây mà, tỉnh chưa? Con mơ thấy gì đây?

À thì ra Liên nằm mơ.

À, thì ra Liên nằm mơ. Liên kể cho mẹ nghe. Rồi, tự nhiên Liên lại nhìn ra khuôn trời đen như nhung ngoài khung cửa sổ rộng. Đúng, ngôi sao Xanh vẫn chỉ có mỗi một mình, buồn chưa kia.

Mẹ ôm Liên vào lòng xoa lưng cho Liên ngủ lại. Liên tiếp tục chuyện trò với em sao Xanh, rủ sao Xanh xuống chơi chổng nụ chổng hoa với Liên và chị Lan.

ĐỖ THỊ TỪ

KỶ NIỆM

VỀ NHỮNG VỆT BÁNH XE

Hùng vòng hai tay ra trước mặt làm tay lái, chân dậm ga, miệng huýt còi inh ỏi:

— Bim! Bim! Bim!...

Đưa em trai lên ba tuổi đang khóc, tự nhiên nín bật nhìn Hùng. Chỉ trong giây phút nó đã cười khanh khách. « Chiếc xe » phanh đèn « két » một cái, anh lái xe quay đầu ra hỏi:

— Thề nào anh bạn, có đi Hà Nội không?

Thằng bé nhảy phót lên lưng Hùng, hai chân bé đập đập vào sườn anh, cười tít mắt.

Hùng lái « xe » ra sau vườn, đến gốc cây nhãn thì dừng lại, mời « khách » xuống. « Ông khách » vui vẻ theo Hùng vào nhà nghỉ trưa, để chiều còn đi tiếp.

Khi thằng bé thiêu thiêu trên chiếc võng thì Hùng ngồi vào bàn học. Hùng đã làm xong toán tập. Hùng

...nhảy phót lên lưng Hùng.

định học tiếp môn sử thì nghe có tiếng còi ô-tô ngoài đường. Bọn trẻ đang hò reo chạy đuổi, Hùng cũng chạy ra nhập bọn. Chiếc xe đi chậm chậm rồi tắt máy, đứng lại bên rìa đường. Anh lái xe nhảy xuống cười vui vẻ:

— Chào các bạn trẻ. Nhà bạn nào có ao cho anh mây xô nước.

Hùng nhanh nhẩu chỉ cho anh lái xe đi vào cổng nhà mình, rồi tót ngay vào buồng lái bấm còi inh ỏi. Bọn trẻ rồi rít trèo lên xe. Những đứa bé không leo lên được thì chỉ biết đứng nhìn với vẻ thèm muốn.

Anh lái xe xách xô nước chạy ra vội quát:

— Này, các bạn xuống đi, nghịch hỏng xe đây!

Anh nói đến mấy lần mà bọn trẻ vẫn không chịu xuống hết, cuối cùng anh đầu dậu:

— Các em xuống đi, tí nữa anh sẽ cho đi một đoạn.

Thầy anh lái xe nói chân thành, còi mở, bọn trẻ bảo nhau lần lượt xuống hết.

Múc nước xong, anh lái xe lấy khăn lau mồ hôi. Trước mặt anh là những gương mặt trẻ thơ với nhiều vẻ nghịch ngợm đáng yêu. Có đứa trông đến buồn cười, cái rút quần lỏng thông trước bụng. Một cậu đầu trọc tều, từ má đến tay chân, áo quần, giày đầy mực tím... những gương mặt ngộ nghĩnh ấy đang nhìn anh chờ đợi.

Anh kể cho các em nghe...

Bắt gặp anh lái xe mỉm cười, anh nói:

— Các em có thích nghe chuyện không?

— Có ạ, có ạ — bọn trẻ nhao nhao lên.

Anh lái xe vẫy tay:

— Các em ngồi xuống đây.

Bọn trẻ nhanh chóng tụ lại trước mặt anh lái xe như nhóm học trò xúm quanh cô giáo.

Anh kể cho các em nghe: Hồi anh bằng tuổi các em, anh cũng mê ô-tô lắm. Anh đực đẽo, làm không biết bao nhiêu cái ô-tô bằng gỗ. Chán kiểu xe tải, anh lại làm xe tăng, xe kéo pháo, xe con. Mỗi khi có xe qua làng, anh chạy ra bám lên xe bằng được. Hôm ấy thì nào anh bị tuột tay, người rơi đánh bịch một cái. Ái chà!... đau điếng.

Mặt anh lái xe nhăn nhó, làm điệu bộ. Bọn trẻ con khoái trá cười rộ lên. Anh nói tiếp:

— Thề là từ đây anh « cạch đèn già ». Khi xe chạy qua, anh và các bạn chỉ đứng bên đường vẫy vẫy. Các anh lái xe vui vẻ, thò đầu ra cười với bọn anh, để hờ cả hai hàm răng!

Nghe đèn đây bọn trẻ xôn xao:

— Em biết rồi!

— Em biết anh nói ai rồi!

— Em cũng biết rồi cơ!

Anh lái xe tươi cười đứng dậy.

— Thôi bây giờ mời các bạn lên xe.

Bọn trẻ thích thú reo hò ầm ĩ.

Xe chạy được một quãng thì dừng lại, bọn trẻ kéo nhau xuống hết. Chúng đứng bên đường giơ tay vẫy chào anh lái xe vui tính, mãi cho đến khi chiếc xe khuất hẳn sau rặng tre cuối làng mới thôi.

Bọn trẻ quay lại, đi trên những vệt bánh xe bần tán xôn xao. Chúng tranh nhau nói:

— Nhón lên, tớ cũng lái xe.

— Tớ sẽ lái máy cày.

— Tớ lái máy bay.

— Tớ sẽ lái tàu hỏa, tớ cho cả làng lên tàu, tớ lái đi chơi.

TRẦN THỊ NHẬT TÂN

NHỮNG CHIẾC CHUÔNG KỲ LẠ

Có một chú bé tên là Dững, tính vồn tò mò lại hay câu kinh với mọi người.

Chẳng ai thích nói chuyện với Dững vì hễ nói là Dững lại tương ra hàng tràng những tiếng cục cằn nghe thật khó chịu.

Một hôm buồn quá, Dững ngồi nghĩ vơ vẩn một mình. Trong óc chú bé chợt nảy ra câu hỏi: « Những tiếng động cất lên rồi bay đi đâu? », « Tiếng của mình nói sẽ bay đi đâu? ».

Dững nói và lắng nghe, nhưng không cảm thấy gì cả. Những âm thanh cứ vang lên rồi mất hút.

Dững bước đi mãi miết, văng trán nhỏ cau lại bần khoăn. Chú đi tìm nơi trú ngụ của tiếng động.

Đền trước một tòa nhà đồ sộ, Dững dừng lại. Chú nhìn thấy trong khung cửa to lớn lạ thường bước ra một cô gái xinh đẹp. Cô gái tươi cười bắt chuyện, giọng cô rung lên êm dịu:

— Chào bạn nhỏ! Cháu đi đâu thế?

Quen tính cục cằn, chú bé cầu nhàu:

— Chả đi đâu sất, chỉ tìm thôi!

— Cháu tìm gì vậy?

— Âm thanh!

Cô gái không phạt ý vì thái độ cộc lắc của chú bé.
Cô vẫn ôn tồn:

— Ô, âm thanh? Ở đâu mà chẳng có âm thanh,
tiếng của cháu cũng là âm thanh đây!

Dững không hết băn khoăn:

— Nhưng rồi nó sẽ đi đâu cơ? Những âm thanh ấy!

Cô gái nhìn Dững, vẻ bí mật:

— Vào đây, cô sẽ cho cháu biết.

Theo cô gái lạ bước vào ngôi nhà chan hòa ánh sáng, Dững ngơ ngác nhìn lên vòm mái nguy nga treo vô số những chiếc chuông nhỏ.

Tiếng cô gái vẫn ngân nga:

— Đây là ngôi nhà của « Âm thanh » bạn nhỏ ạ.
Cháu nhìn kia, những chiếc túi hình chuông... Tiếng nói của mỗi người trên thế giới đều được thu vào đây. Tiếng hay tiếng đẹp được cất giữ trên những chuông ở tầng cao. Tiếng xấu thì để vào những chuông dưới thấp.

Dững như bị những chiếc chuông xinh xắn thôi miên, nó hồi nửa tin nửa ngờ:

Cháu nhìn kìa, những chiếc túi hình chuông...

— Nhưng cắt lại làm gì?

— Làm gì à? — cô gái hỏi lại vẻ không bằng lòng
— Công việc nào cũng có ý nghĩa cả. Giữ lại những tiếng đẹp vì nó chính là của cái quý báu, là tiếng nói của con người. Giữ lại cả những tiếng xấu vì để nó khỏi làm hỏng tai người khác. Thề đây, cháu bé ạ. Cháu hãy nghe xem nhé.

Cô gái nói rồi liền bầm một nút bên tường. Từ một chiếc chuông trên cao vang lên những tiếng nói trong như hát.

Dũng nghe, nghe mãi mà không chán. Những cảm giác tươi sáng chảy dạt dào trong tâm hồn chú bé. Dũng bỗng reo lên:

— A, đúng rồi! Tiếng cái Ngoan ở khu tập thể của cháu.

Nhưng lập tức Dũng xịu mặt vì Dũng nhớ ra một lần vô cớ Dũng đã bắt nạt cô bạn bé có tiếng là ngoan ngoãn trong khu tập thể ấy...

Lát sau Dũng lại hỏi:

— Làm sao lại thu được tiếng nói của tất cả mọi người, ai làm việc đó?

Cô gái đáp thân mật:

— Thu được chứ! Chính cô làm việc này, cô tên là Thu Thanh!

Dũng phục cô Thu Thanh vô cùng. Bàn tay nghịch ngợm của chú bầm vào một nút nhỏ khác. Một luồng âm thanh bật ra chói tai. Dũng nhăn mặt. Tiếng ai đây mà nghe quen quen? Dũng dò tai hiểu ra: — Tiếng mình!

Những câu nói cụt lủn vẫn dội vào tai Dũng:

— Ông cóc chịu!

— Chẳng thèm...

Giọng Dũng đầy, không thể lẫn với ai. Lại hàng loạt lời lẽ hư hỏn khác nữa: Dũng cãi mẹ; Dũng đánh bạn; Dũng tranh giành với em...

Nghe những tiếng không đẹp đẽ của mình thực đáng xấu hổ, Dũng ngượng ngùng, không kịp chào cô Thu Thanh, co chân vùng chạy về nhà.

Dũng đập chân trên giường và choàng dậy. Chú bàng hoàng vì những điều vừa thấy. Dũng ngủ mơ chẳng? Mơ sao tại Dũng văng vẳng những tiếng nói chẳng đẹp đẽ gì của chính Dũng mà chiếc chuông kỳ lạ kia đã thu lại?

Dũng hồi hải ra bề mức nước kỳ cộ đôi tai cho đèn khi nó đồ rục lên.

Thầy con làm cái trò kỳ quặc, bồ Dũng hỏi:

— Con làm sao thê? Con gì chui vào tai phải không?

Dũng không thể kể ngay cho bồ biết vì sao. Mãi sau chú mới đèn bên bồ tỉ tê:

— Bồ ạ, cái cô Thu Thanh ấy mà... Dũng ngập ngừng rồi kể lại cho bồ nghe những điều chú vừa biết được. Chú cảm thầy vô vàn sợi dây vô hình đang truyền thanh về tòa nhà kỳ lạ.

Bồ âu yếm xoa đầu Dũng:

Mơ sao tai Dũng văng vẳng những tiếng...

— Bỏ hiểu rồi. Cô Thu Thanh đã cho con xem « Nhà bảo tàng tiếng nói » phải không? Tốt lắm. Bỏ muồn con nói những lời hay, ý đẹp, mà phải từ trong đầu này này. Con phải tập nghĩ, tập nói đúng và đẹp Dũng nhé. Nếu không thì con có rửa tai cũng chẳng ích gì.

Dũng ngoan ngoan đáp:

— Vâng ạ!

Chắc không cần nói, các bạn cũng biết tiếng « vâng ạ » của Dũng đã được cô Thu Thanh thu vào chiếc chuông nào.

NGUYỄN HỒNG THÚY

CHÚ BÒ MŨ TRẮNG

Những chú bò chờ ngất ngưỡng sau lưng bao nhiêu thứ lạ đèn một kho bách hóa gần nhà Thảo. Bao giờ cũng thế, khi quay về các chú thường nghỉ giải lao dưới gốc sấu sụ trước cửa nhà em.

Chẳng hiểu bao nhiêu tuổi mà cây sấu cao to đèn thế? Mây đưa trẻ ở sỏ nhà 38 đứng quanh, dang thật thẳng tay mà vẫn không kín gốc. Trời nắng đèn đầu ngồi dưới gốc sấu ấy, ai cũng cảm thấy mát, bóng mát trùm lên khắp vỉa hè, lan xuống nửa lòng đường. Gốc sấu bỗng nhiên trở thành nhà ga của các chú bò từ bao giờ Thảo cũng không biết. Thảo hay bề em ra đó chơi cho mẹ thôi cơm chiều. Cu Bình thích thú đèn gần các chú bò giống như được đi chơi vườn bách thú.

Thảo thuộc tên, thuộc tính nết của gần hết các chú bò rồi đây. Chú « Văn Tú » rất háu uồng. Chú ta về đèn ga, giậm chân đèn cái thứ ba mà bác chủ chưa mang xô nước đèn là chú vùng vằng, chú dỗi! Bác

đánh xe phải nựng mãi chú mới uồng. Chú « Lộc đen » thì nhỏ nhẻ như con gái, bác chủ mang cổ đèn, chú ăn từ tồn, ngoẹo đầu ngoẹo cổ đèn hay! Chú « Din đỏ » thì hung dữ như ông hộ pháp, trừ bác chủ của chú, đồ ai đặt tay được lên đôi sừng cong như hai nhánh trắng non.

Thảo yêu nhất là chú bò « đội mũ trắng ». Chú này vốn không có tên, thầy giữa hai sừng của chú có một khoang lông trắng, Thảo gọi luôn chú bằng cái tên giản dị ấy. Quả tình, khoang trắng ở đỉnh đầu chú giống hệt chiếc mũ trắng của cu Bình. Bác Hai, chủ của chú ta cũng thích cái tên ấy thì phải. Bác đã thưởng cho tác giả cái tên ấy một chậu cưới xe bò đèn tận đầu ngã tư.

« Mũ trắng » sáng dạ lắm. Một hôm bác Hai giao hàng xong, ra xếp hàng mua bánh ở một quầy gần đó, thề là chú ta cứ lóc cóc, lóc cóc trên đôi guộc sắt kéo chiếc xe về tận « nhà ga », nghĩa là về đúng gốc sào trước nhà Thảo, chú mới dừng chân nghỉ.

Cứ trông thầy chú ta từ xa, hai chị em Thảo đã reo lên:

— Chú bò mũ trắng! Chú bò mũ trắng!

Bác Hai không quên giờ chiếc roi bằng năm cái lạt lên cao chào hai chị em.

Hôm thì chú bò kéo đẩy một xe toàn bệp dầu hòa. Hôm thì chú kéo đẩy một xe toàn búp bê bọc trong từng túi ni-lông. Nhìn thích ới là thích!

Thảo yêu nhất là chú bò « đội mũ trắng ».

Hôm nay, từ xa, Thảo đã trông thấy Mũ trắng đầu lắc lư, chân đi bước một. Chắc chú đang mệt. Trời nắng thê này, bác Hai đã dựng thêm cho chú ta một mái lều bằng vải. Chú đi, chiếc lều cũng đi theo.

— Bóng, bóng!

Cu Bình đã nhìn rõ thứ hàng mà Mũ trắng chờ hôm nay. Những quả bóng cao su màu đỏ, màu xanh, chắt cao đến mức chạm vào những cành sào thấp. Đám các cô cậu thợ xây tí hon đang mái mê làm việc trên một đồng cát gần đó cũng phải ngừng tay, quay hướng về phía trái núi bóng đang tiến đến kia. Nóng lòng nhất là bọn con trai. Bao nhiêu bóng nhỉ? Một, hai, ba,... tám, chín, mười... Đến mấy trăm, mấy nghìn quả. Cu Bình vẫn reo to:

— Bóng, bóng, bóng!

Nó trườn xuống đất, làm Thảo suýt ngã. Bác Hai mỉm cười, gạt mồ hôi, giơ tay chào các bạn trẻ quen thuộc. Đúng lúc bác Hai giơ chiếc roi bằng năm cái lát lên cao — kiểu chào đặc biệt của bác, thì Mũ trắng tự động lái chiếc xe quật vào nhà ga gốc sào sụ, nhanh đến nỗi bác Hai gạt lại không kịp. Chiếc cang bò rơi trên rễ sào. Mũ trắng gục cái đầu xinh đẹp xuống thêm hè, hai chân trước khụy hẳn như không thể đứng lên được.

Bọn trẻ con quây lầy bác Hai mà hỏi. Bác chẳng trả lời đứa nào cả, bác đang mãi nâng cang bò lên. Con bò không chịu đứng dậy. Bác gạt mồ hôi, giọng dịu dàng:

— Cồ lên anh bạn, giao hàng xong ta mới nghỉ chứ? Cồ lên chút nào! Hơn trăm thước là tới thôi!

Mũ trắng ngược cặp mắt lơ lơ nhìn bác, đầu lại gục xuống. Thảo thấy chiếc mũ trắng trên đầu nó nhột hần đi. Chú ta hình như cồ giọng để nhắc chân lên, đôi guốc sắt siết xuống lòng đường, nhưng rồi lại gục xuống. Bác Hai giờ roi lên:

— Một cũng phải cồ gắng bước chớ!

Thảo vội giữ tay bác lại:

— Bác ơi, đừng đánh nó. Nó say nắng đầy mà. Bọn trẻ nhao nhao cả lên:

— Nó òm đầy bác ạ.

— Òm phải tiêm.

Cu Bình cũng len vào cạnh chị Thảo để góp ý kiến. Bác Hai lắc đầu, nhăn nhó. Thảo kéo vạt áo bác:

— Nó bị cảm nắng đầy, nhà cháu có viên cảm sốt, cháu lấy cho nó uống nhé.

Bác Hai đành tháo bò ra khỏi xe, nói với Thảo:

— Cháu trông hộ bác vậy. Giao hàng xong, bác quay lại ngay.

Bác Hai thay bò kéo cái núi bóng cao su ngật ngưỡng lên đường.

Phải trông nom cả một chú bò òm, Thảo thấy mình quan trọng hần lên. Thằng Sơn tuyên bố:

— Chúng tớ sẽ giúp đảng ày, phân công đi!

Thảo ra dáng một cô y tá phòng cấp cứu:

— Trước hết, các ày đứng lui ra cho thoáng để Mũ trắng thờ cái đã. Hiền, Lan về lấy một chậu nước ra đây cho bò uống. Sơn, Nam sang bên đường, nhớ ít cỏ thật non vào nhé! Các bạn khác thì về lấy quạt để quạt cho chú ta.

— Đồng ý.

— Còn tôi — Thảo tiếp — tôi về lấy thuốc và khăn mặt ướt, tôi ra ngay.

Mũ trắng chẳng hiểu gì, ngơ ngác nhìn lũ trẻ chạy đi đâu hết, để lại một cu Bình đứng bên chú.

* * *

Khi bác Hai quay trở lại với chiếc xe không thì trước mặt con bò « không chịu cõ găng » của bác có một chậu nước mát, một vài nạm cỏ non tươi, mấy em bé phe phẩy quạt cho bò. Trên đỉnh đầu chú, chỗ chiếc mũ trắng có đắp một chiếc khăn mặt ướt. Chú trệu trạo nhai từng ngọn cỏ Thảo đưa vào tận miệng. Có lẽ chú ăn cho Thảo bằng lòng đầy thôi, chú còn mệt lắm. Trời vẫn còn nắng chói. Ngọn sầu không rung rinh một tẹo nào.

Thầy bác Hai tới, Thảo báo cáo ngay:

Chú trêu trạo nhai từng ngọn cỏ.

— Chúng cháu cho Mũ trắng uồng hai viên cảm sốt, nó uồng ngoan lắm.

— Uồng thuốc ngoan lắm không khóc nè!

Cu Bình « bổ sung » vào « bản báo cáo » của chị Thảo. Bác Hai cảm ơn từng cô cậu nhỏ. Bọn trẻ ngượng nghịu cười rúc rích.

— Bây giờ các cháu lui ra một chút, để bác đánh bò đi nào.

Nghe chữ « đánh » Thảo lại hốt hoảng.

— Nó bị chóng mặt, bác đừng đánh nó.

— Bác đừng đánh nó! — Bọn trẻ đồng thanh.

Bác Hai cười:

— Bác không đánh đâu... Chà, các cháu chiều chuộng nó thế này, rồi nó còn nhõng nhẽo lắm đây.

Quay sang Mũ trắng bác bảo:

— Nào, mời « anh bạn » lên xe, tôi đưa đến bệnh xá vậy.

— Đô ta nào! Đô ta!

Đám trẻ con ủa vào giúp bác Hai đẩy « Mũ trắng » lên xe. Chiếc xe mà hằng ngày chú vẫn gò lưng kéo hàng. Cu Bình thích chí vỗ tay.

— Hoan hô bò đi tưng dinh!

Thảo khẽ đặt bàn tay nhỏ mát của em lên chiếc mũ trắng vẫn còn đắp khăn mặt ướt.

— Chóng khỏe, bò lại công bóng, công búp bê qua đây cho chúng mình xem nhé.

Bác Hai tháo mái lều dựng ở càng xe phủ lên người chú bò. Bác giờ chiếc roi bằng năm cái lạt lên chào các bạn trẻ. Bác ghé vai kéo chiếc xe có chú bò òm ra khỏi nhà ga gồ sấu.

Trời chưa tắt nắng, bánh xe lún sâu xuống lớp nhựa đường. Thảo và đám trẻ còn nhìn theo mãi chú bò quen thuộc...

TRẦN THỊ MINH TÂM

Mục lục

1 — BỒ TÔI	NGUYỄN THỊ XUYỀN
2 — BÀN TAY MẸ	NGUYỄN THỊ XUYỀN
3 — NGÀY SẮP XA CÔ	NGUYỄN THỊ XUYỀN
4 — CHUYỆN CON VÀNG	NGUYỄN THỊ THANH
5 — EM SAO XANH	ĐỖ THỊ TỪ
6 — KỶ NIỆM VỀ NHỮNG VỆT
BÁNH XE	TRẦN THỊ NHẬT TÂN
7 — NHỮNG CHIỀC CHUÔNG
KỶ LẠ	NGUYỄN HỒNG THÚY
8 — CHÚ BÒ MŨ TRẮNG	TRẦN THỊ MINH TÂM

Biên tập : LÊ HỒNG PHẦN
Trình bày : THY NGỌC
Sửa bản in : TUYẾT MINH

*In 60.300 cuốn tại Nhà máy in Trần Phú. Thành phố Hồ Chí Minh.
Khổ 14,5 x 20,5. Số xuất bản 54/KĐ. Số in 1358.
Xong ngày 5-3-1977. Gửi lưu chiều tháng 3-1977.*